

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี

๒ หมู่ ๑๒ ต.พลับพลาไชย อ.อู่ทอง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๖๐ โทร.๐๓๕ - ๔๘๑๑๒๖ - ๗

ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๘ เดือนตุลาคม ๒๕๕๙

หนอนห่อใบข้าว

รูปร่างลักษณะและชีวประวัติ ตัวเต็มวัยหนอนห่อใบข้าวเป็นผีเสื้อกลางคืน มีสีน้ำตาลเหลือง ขณะเกาะอยู่เห็นเป็นรูป สามเหลี่ยมด้านเท่า เพศผู้มีขนาดเล็กกว่าตัวเมียเล็กน้อย มีปูชนหนาสีดำบริเวณกึ่งกลางเส้นขอบปีก ทำการผสมพันธุ์ และวางไข่เวลากลางคืน วางไข่บริเวณเส้นกลางใบประมาณ ๑๐-๑๒ ฟอง เพศเมียวางไข่ได้ประมาณ ๓๐๐ ฟอง หนอนจะอยู่เพียงตัวเดียวในใบที่ห่ออยู่และกัดแทะเนื้อเยื่อที่ผิวใบ ทำให้เป็นรอยสีขาวเป็นทางยาวบนใบ ข้าว ใบที่ถูกทำลายรุนแรง มีอาการแห้งไหม้คล้ายถูกแดดเผา หนอนตัวหนึ่งกัดกินใบข้าวได้ ๓-๔ ใบ หนอนมีสีเขียว แถบเหลือง หัวสีน้ำตาลเข้ม แล้วหนอนจะเข้าดักแด้บริเวณใบและโคนต้นข้าว

ผีเสื้อหนอนห่อใบ

การแพร่กระจายและความเสียหาย

หนอนห่อใบข้าวแพร่ระบาดอยู่ทั่วไป และจะระบาดมากขึ้นในพื้นที่ที่ปลูกข้าว ๒ ฤดู ทั้งฤดูนาปรังและนาปี และมีการใช้ปุ๋ยเคมีมาก สามารถระบาดได้ทุกสภาพแวดล้อมแต่จะระบาดมากในช่วงฤดูฝน

หนอน

ลักษณะการทำลาย

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ขอแนะนำวิธีป้องกันและกำจัด ดังนี้

๑. หนอนห่อใบข้าวจะระบาดรุนแรงในแปลงที่มีการใส่ปุ๋ยไนโตรเจนสูง ๆ ดังนั้นการใส่ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม หรืองดการใส่ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูง ๆ ในขณะที่เริ่มพบการระบาดของหนอนห่อใบข้าว

๒. ควรมีการกำจัดวัชพืชบริเวณรอบแปลงนา เพื่อป้องกันการขยายพันธุ์ของหนอนห่อใบข้าวในพืชอาศัย

๓. หนอนห่อใบข้าวมีศัตรูธรรมชาติ จำพวกตัวห้ำตัวเบียน ที่คอยควบคุมอยู่หลายชนิด หากพบหนอนห่อใบข้าวระบาดเพียงเล็กน้อย จึงไม่ควรใช้สารเคมีฉีดพ่น เพราะจะทำให้ศัตรูธรรมชาติตายและทำให้หนอนระบาดรุนแรงมากขึ้น

๔. ใช้วิธีกล เช่น ใช้กับดักแสงไฟล่อตัวเต็มวัยของผีเสื้อหนอนห่อใบข้าว หรือตัดใบข้าวที่งามแล้วเพื่อใบทิ้งเพื่อลดการระบาด

๕. หากพบการทำลาย ของหนอนห่อใบข้าวระยะแรกๆ ให้ใช้สารสกัดสะเดาฉีดพ่น เฉพาะบริเวณที่พบการทำลายเท่านั้น อย่างต่อเนื่อง ๒ - ๓ ครั้ง ทุก ๕ วัน

๖. หากจำเป็นต้องการใช้สารเคมี การนำสารเคมีชนิดเม็ดหว่านในนาข้าว ไม่สามารถกำจัดหนอนห่อใบข้าวได้ ควรใช้สารเคมีฉีดพ่นจะดีกว่า สารเคมีที่แนะนำ เช่น เบนซิลแทป (แบนคอลล) ,พีโปรนิล (แอสเซนต์) , คาร์โบซัลแฟน (พอสซี่) โดยฉีดพ่น เมื่อพบวใบถูกทำลายมากกว่า ๕๐%

แตนเบียนแซนโทพิมฟา

โรคไหม้ (Rice Blast Disease)

สาเหตุ เชื้อรา *Pyricularia grisea* Sacc

พบมากในนาน้ำฝน ข้าวพันธุ์พื้นเมืองไวต่อช่วงแสง ส่วนใหญ่พบในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก และภาคใต้

อาการแผลรูปตาตรงกลางมีสีเทา

อาการใบไหม้คล้ายน้ำร้อนลวก

อาการ

ระยะกล้า ใบมีแผลจุดสีน้ำตาลคล้ายรูปตา มีสีเทาอยู่ตรงกลางแผลประมาณ ๒-๕ มิลลิเมตร และความยาวประมาณ ๑๐-๑๕ มิลลิเมตร แผลสามารถขยายลุกลามและกระจายทั่วบริเวณใบ ถ้าโรครุนแรงกล้าข้าวจะแห้งพับตาย อาการคล้ายถูกไฟไหม้

ระยะแตกกอ อาการพบได้ที่ใบ ข้อต่อของใบ และข้อต่อของลำต้น ขนาดแผลจะใหญ่กว่ามักพบในระยะกล้า แผลลุกลามติดต่อกันได้บริเวณข้อต่อ ใบจะลักษณะแผลช้ำสีน้ำตาลดำ และมักจะหลุดออกจากกาบใบเสมอ

ระยะออกรวง (โรคเน่าคอรวง) ถ้าข้าวเพิ่งจะเริ่มให้รวง เมื่อถูกเชื้อราเข้าทำลาย เมล็ดจะลีบหมด แต่ถ้าเป็นโรคตอนรวงข้าวแก่ใกล้เก็บเกี่ยว จะปรากฏรอยแผลช้ำสีน้ำตาลที่บริเวณคอรวง ทำให้เปราะหักง่าย รวงข้าวร่วงหล่นเสียหายมาก

การแพร่ระบาด

พบโรคในแปลงที่ต้นข้าวหนาแน่น ทำให้ลมอับ ถ้าใส่ปุ๋ยสูงและมีสภาพแห้งในตอนกลางวันและชื้นจัดในตอนกลางคืน น้ำค้างยาวนานถึงตอนสายราว ๙ โมง ถ้าอากาศค่อนข้างเย็น อุณหภูมิประมาณ ๒๒-๒๕ องศาเซลเซียส ลมแรงจะช่วยให้โรคแพร่กระจายได้ดี

แนวทางการป้องกันกำจัด

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช
จังหวัดสุพรรณบุรี ขอแนะนำดังนี้

๑. ใช้เมล็ดพันธุ์ต้านทานโรค เช่น สุพรรณบุรี ๑
สุพรรณบุรี ๒ สุพรรณบุรี ๖๐ สุพรรณบุรี ๙๐ ชัยนาท ๑ พิษณุโลก
๑

๒. หว่านเมล็ดพันธุ์ในอัตราที่เหมาะสม คือ ๑๕-๒๐
กิโลกรัม/ไร่ ควรแบ่งแปลงให้มีการถ่ายเทอากาศดี และไม่ควรใส่
ปุ๋ยไนโตรเจนสูงเกินไป ถ้าสูงถึง ๕๐ กิโลกรัม/ไร่ โรคไหม้จะ
พัฒนาอย่างรวดเร็ว

๓. ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ป้องกันการเกิดโรคเชื้อรา โดยใช้ครั้งที่ ๑ คลุกหรือแช่เมล็ดพันธุ์ข้าว ครั้งที่ ๒ ฉีดพ่นร่วมกับสารเคมีคุม/สารเคมีกำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๓ ฉีดพ่นข้าวอายุประมาณ ๒๕-๓๐ วัน และครั้งที่ ๔ ฉีดพ่นร่วมกับฮอร์โมนกระตุ้นการออกทรง ในช่วงที่อายุ ๖๐-๗๐ วัน (ขึ้นอยู่กับชนิดของพันธุ์ข้าว)

๔. หากจำเป็นต้องใช้สารเคมี ควรฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาซุมิซัล อีดีเฟนฟอส ไตรไซโคลาโซล ไอโซโพรโทโอเลน คาร์เบนดาซิม ตามอัตราที่ระบุ (ที่มา : สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว)

โรคใบจุดสีน้ำตาล (Brown Spot Disease)

เชื้อสาเหตุ เชื้อรา *Helminthosporium oryzae*

อาการใบจุดสีน้ำตาล

อาการ แผลที่ใบข้าว พบมากในระยะแตกกอมีลักษณะเป็นจุดสีน้ำตาล รูปกลมหรือรูปไข่ ขอบนอกสุดของแผลมีสีเหลือง มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๕-๑ มิลลิเมตร แผลที่มีการพัฒนาเต็มที่ขนาดประมาณ ๑-๒ x ๔-๑๐ มิลลิเมตร บางครั้งพบแผลเป็นรอยเปื้อนคล้ายสนิมกระจายทั่วไปบนใบข้าว แผลยังสามารถเกิดบนเมล็ดข้าวเปลือก (โรคเมล็ดต่าง)

การแพร่ระบาด เกิดจากสปอร์ของเชื้อราปลิวไปตามลม และ ติดไปกับเมล็ด

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี ขอแนะนำดังนี้

๑. ใช้พันธุ์ต้านทานที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และโดยเฉพาะพันธุ์ที่มีคุณสมบัติต้านทานโรคใบสีส้ม
๒. กำจัดวัชพืชในนา ทำแปลงให้สะอาด และใส่ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม หรือปลูกพืชหมุนเวียน จะช่วยลดความรุนแรงของโรคได้
๓. ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ป้องกันการเกิดโรคเชื้อรา โดยใช้ครั้งที่ ๑ คลุกหรือแช่เมล็ดพันธุ์ข้าว ครั้งที่ ๒ ฉีดพ่นร่วมกับสารเคมีคุม/สารเคมีกำจัดวัชพืช ครั้งที่ ๓ ฉีดพ่นข้าวอายุประมาณ ๒๕-๓๐ วัน และครั้งที่ ๔ ฉีดพ่นร่วมกับฮอร์โมนกระตุ้นการออกรวง
๔. ถ้าอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาลรุนแรงในระยะแตกกอควรฉีดพ่นด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น อีดีเฟนฟอส หรือ คาร์เบนดาซิม และแมนโคเซ็บ (สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว)

เกษตรกรหรือผู้ที่มีข้อสงสัยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี โทร ๐๓๕-๔๘๑๑๒๖-๗ ในวัน เวลาราชการทุกวัน

ที่ปรึกษา สมคิด เฉลิมเกียรติตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี
กองบรรณาธิการ วันชัย ไพศรีจันทร์; วีระพงษ์ ฉ่ำมาก; วีระธรรม ชูใจ; มาลินี หนุงาม; วิชา งามยิ่ง
บรรณาธิการ นภัทรวรรณ กระจำกุล

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุพรรณบุรี

๒ หมู่ ๑๒ ต.พลับพลาไชยอ.อุทอง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๖๐

โทร : ๐ ๓๕๔๘ ๑๑๒๗ โทรสาร : ๐ ๓๕๔๘ ๑๑๒๖

E Mail : pmc02@doae.go.th Website : www.pmc02.doae.go.th

